

KÜRESEL GELİŞMELER BÜLTENİ

TİM TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

Küresel Ödemelerde Toparlanma

Dun & Bradstreet Trade Program kapsamında 41 ülkede şirketlerin, 2021-2023 dönemine ait ödeme performans verileri ve vade aşım trendleri incelendi.

“Global Payment Study 2024” raporuna göre, enflasyonla mücadele kapsamında uygulanan sıkı para politikaları ve artan jeopolitik risklere rağmen, dünya genelinde şirketlerin zamanında ödeme performanslarında 2023 yılında, 2021 yılına göre 3 puanlık iyileşme yaşandı. 2023 yılında dünya genelinde şirketlerin zamanında ödeme performans ortalaması yüzde 50,7’ye çıktı. “Global Payment Study 2024” raporuna göre, 2023 yılında 41 ülkeden 20’sinin zamanında ödeme performansı yüzde 50’nin üzerine çıkarken, 21 ülkede zamanında ödeme performansı yüzde 50’nin altında kaldı. Türkiye ise yüzde 40,6 oranıyla zamanında ödeme konusunda dünya ortalamasının altında performans gösterdi.

IMF: Gelişen Piyasalara Sermaye Akışları Toparlandı

IMF'nin "Dengesizlikler Azalıyor" başlıklı Dış Sektör Raporu'nda, 2023 verilerine göre dünyanın en büyük 30 ekonomisinin dış sektör değerlendirmesi yapıldı. IMF, gelişmekte olan piyasalara sermaye akışlarının geçen yıl, 2022'de yaşanan düşük seviyelerden biraz toparlandığını, Çin hariç gelişmekte olan piyasalara net sermaye girişlerinin 110 milyar dolara çıktığını belirtti. ABD dolarının 2023'te ve 2024'ün başlarında tarihi standartlara göre güçlü kaldığına işaret edilerek, diğer rezerv para birimi hareketlerinin karışık olduğu belirtildi.

Raporda, küresel parasal sıkılaştırma döneminde beklendiği gibi gelişmekte olan piyasalara daha oynak net portföy girişlerinde düşüş görüldüğü ancak doğrudan yabancı yatırım net girişlerinin daha istikrarlı olduğu ifade edildi. Küresel brüt sermaye girişlerinin 2022-2023 döneminde 2017-2019 dönemine kıyasla küresel gayri safi yurt içi hasılanın yüzde 5,8'inden yüzde 4,4'üne gerilediği ifade edilen raporda, bunun sermaye akışlarındaki genel bir yavaşlamayı yansıttığını bildirildi.

AB, Air France ve KLM'ye Yardımı Onayladı

AB Komisyonu, Air France-KLM Grubu lehine Hollanda ve Fransa'nın toplam 10,4 milyar euro tutarındaki yardımının Birlik kamu destek kuralları kapsamında kabul edildiğini açıkladı.

AB Komisyonundan yapılan açıklamada, söz konusu desteklemelerin 2020'de AB Komisyonu tarafından onaylandığı, daha sonra AB Genel Mahkemesi'nin onay kararını iptal ettiği anımsatılarak, Komisyonun, mahkeme kararına itiraz ettiği belirtildi.

Açıklamada, Komisyonun Fransa ve Hollanda'nın uyguladığı önlemleri yeniden değerlendirdiğine işaret edilerek, bunların Kovid-19 döneminde uygulanan geçici çerçeveye ve AB kurallarına uyumlu bulunduğu, tedbirlerin, salgının ekonomik etkisinin yönetilmesine katkı sağladığı ifade edildi.

Salgın döneminde, Fransa, havacılık firmasına 4 milyar euro banka kredisi ve 3 milyar euro kredi garantisi vermiş, Hollanda da 2,4 milyar euro tutarında banka kredisi garantisi ve 1 milyar euro kredi sağlamıştı. Ryanair, salgın dönemi havacılık sektöründeki desteklemelere karşı hukuki süreç başlatmıştı.

VW, Audi'nin Brüksel Fabrikasını Kapatabilir

Volkswagen elektrikli otomobillere olan talepteki sert düşüş nedeniyle lüks markası Audi'nin Brüksel tesisini kapatabileceği konusunda uyardı. 2018'de piyasaya sürülen Audi Q8 e-tron'a olan talebin hayal kırıklığı yaratmasıyla otomobil üreticisi üretimini tamamen durdurmayı düşünüyordu, şirkete yakın bir kaynak bunun 2025'te gerçekleşebileceğini söyledi.

AB'de, Çinli Elektrikli Araçlara Vergi Zammı

AB Komisyonu, Çin'de üretilen elektrikli otomobillere sağlanan sübvansiyonlar nedeniyle ek vergi kararının yürürlüğe gireceğini açıklamasının ardından Çin'den ithal edilen otolarda fiyat artışlarının olacağı gündeme geldi.

Vergi uygulamasına göre, Çin'de üretim yapan firmalardan BYD yüzde 17,4, Geely yüzde 19,9, SAIC yüzde 37,6, işbirliği yapan elektrikli otomobil üreticiler

yüzde 20,8, işbirliği yapmayan şirketler de yüzde 37,6 oranında vergiye tabi tutulacak. Ek vergiler yürürlükteki yüzde 10'luk verginin üzerine gelecek.

Bu durum karşısında Çin'de üretim gerçekleştiren elektrikli otomobil firmaları yeni önlemler almak üzere adımlar atıyor. Bazı modellerini Çin'de üreten ABD firması Tesla, ithal edilen Model 3'ün Avrupa'daki fiyatlarını artıracığını açıkladı.

BYD İle Yatırım Anlaşması İmzalandı

Çinli elektrikli araç üreticisi BYD ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı arasında yatırım anlaşması imzalandı. Çinli otomotiv deviyle imzalar Cumhurbaşkanlığı Dolmabahçe Çalışma Ofisi'nde, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın himayesinde, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır ve BYD Yönetim Kurulu Başkanı Wang Chuanfu tarafından atıldı.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında yapılan açıklamaya göre yapılan anlaşma çerçevesinde, BYD'nin Türkiye'de yaklaşık 1 milyar dolar yatırımla, yıllık 150 bin araç kapasiteli elektrikli ve şarj edilebilir hibrit otomobil üretim tesisi ile sürdürülebilir mobilite teknolojilerine yönelik Ar-Ge merkezi kurması öngörülüyor.

2026 sonunda üretime başlaması hedeflenen tesiste 5 bin kişiye kadar doğrudan istihdam sağlanması planlanıyor.

Çin firması Geely'nin sahip olduğu Polestar da gümrük vergilerinin araba fiyatları üzerindeki baskıyı dengelemek için hafifletici önlemler alınacağını bildirdi.

SWM Motor, Türkiye'de Üretim İçin Başvuru Yaptı

Çin'in önde gelen otomotiv üreticilerinden Shineray Group bünyesinde faaliyet gösteren İtalyan SWM Motor, Türkiye'de üretim yapmak için başvurularını tamamladı.

Şirketin Türkiye temsilcisi ATMO Group'tan yapılan açıklamaya göre, SWM Motor, 2023 yılı sonunda giriş yaptığı Türkiye pazarını, global büyüme stratejisinin merkezlerinden biri olarak belirledi.

Şirket, bu kapsamda Türkiye'de üretim yapmak için başvuruda bulundu. ATMO Group, üretim girişimiyle agresif büyümesini yeni bir seviyeye taşıdı.

SWM Motor, kısa süre önce giriş yaptığı Türkiye pazarında G01, G01F, G03F ve elektrikli hafif ticari X30L EV modelleriyle Türk tüketicisinin karşısına çıktı. SWM Motor Türkiye, haziran ayı itibarıyla G05 isimli yeni D-SUV modeliyle ürün gamını genişletti.

ATMO Group Üst Yöneticisi (CEO) Anton Chernov şu ifadeleri kullandı: Şu anda yıllık 50 binden fazla araç üretim kapasitesine sahip bir üretim tesisi üzerinde çalışıyoruz. Üretim tesisi, Türkiye pazarının ihtiyaçlarını karşılayacak ve aynı zamanda Balkan ülkeleri ve AB bölgesindeki diğer pazarlara da ihracata odaklanacak.

Malezya BRICS'e Partner Ülke Olarak Katılmak İstiyor

Malezya Başbakanı Enver İbrahim, ülkesinin, üye ülkelerle geliştirdiği ilişkiler sayesinde BRICS'e "partner ülke" olarak katılabileceğini bildirdi.

Ulusal basındaki haberlere göre Başbakan Enver, Malezya Parlamentosunda (Dewan Rakyat) ülkesinin BRICS'e katılımı hakkında açıklamalarda bulundu.

Üye ülkelerle olan iyi ilişkileri sayesinde BRICS'e "partner ülke" olarak katılabileceklerini açıklayan Enver, başvuru sürecinin zaman alabileceğini söyledi.

BRICS'e katılmanın Malezya'nın dış politikalarıyla çelişmediğine işaret eden Enver, bunun, ülkenin ticaret ve ihracatını artıracaklarını ve ekonomik dayanıklılığını da güçlendireceğini vurguladı.

Türkiye Yeni Nükleer Santral İçin ABD İle Görüşüyor

Nükleer Santraller Zirvesi esnasında Reuters'ın sorularını yanıtlayan Enerji Bakanlığı Nükleer Enerji ve Uluslararası Projeler Genel Müdürü Yusuf Ceylan, "Türkiye'nin nükleer enerji kapasitesini artırma ve yeni santral inşa etme hedefine ABD ciddi ilgi gösteriyor." dedi.

Ceylan, iki ülke arasında resmi müzakere yürütülüp yürütülmediği ve görüşülen projelerin küçük mü büyük ölçekli mi olacağı sorusu üzerine, "Mevcut santral alanları veya yeni santral sahasını düşünebiliriz. Hem büyük ölçekli

santral hem de küçük modüler reaktörler için ABD ile görüşüyoruz. Bunu bir niyet beyanı olarak görebilirsiniz" dedi.

ABD'nin daha önce Türkiye ile sadece küçük modüler reaktör (SMR) olarak adlandırılan ve henüz geliştirme aşamasında bulunan küçük ölçekli santraller için görüşüğü biliniyor ancak milyarlarca dolar yatırım gerektiren büyük ölçekli santraller için görüşme yürüttüğü bilinmiyordu.

ABD Türkiye Büyükelçisi Jeff Flake geçen ay Reuters'a yaptığı

açıklamada, Ankara'nın ABD ve diğer ülkelerle küçük modüler reaktörler (inşa etmek) hakkında konuştuğunu belirterek Rusya'ya bağımlılığı azaltmaya çalıştıklarını söylemişti. Ceylan, Sinop'ta yapılması planlanan ikinci santral için Güney Kore ve Rusya, Trakya'daki üçüncü santral için Çinli SPIC ile görüşmelerin devam ettiğini belirtti.

AB, Lufthansa-ITA Anlaşmasını Onayladı

Avrupa Birliği (AB), Alman hava yolu firması Lufthansa'nın İtalya'nın bayrak taşıyıcı hava yolu şirketi ITA'nın hisselerinin bir kısmını satın almasını içeren anlaşmaya onay verdi. Açıklamada, Lufthansa ve ITA'nın Avusturya, Belçika, Almanya, İsviçre ve İtalya'daki merkezlerinden geniş bir güzergâh ağı işlettiği ve bu operasyonların önemli ölçüde tamamlayıcı nitelikte olduğu, Lufthansa'nın transatlantik rotalar için United Airlines ve Air Canada ile Japonya'ya giden rotalar için de All Nippon Airways ile ortak girişimleri bulunduğu hatırlatıldı.

Lufthansa ile İtalya Ekonomi ve Maliye Bakanlığının, Komisyonun rekabet endişelerini gidermek amacıyla kısa ve uzun mesafeli rotalar ile Milano Linate Havalimanı'na yönelik rekabeti artırıcı taahhütlerde bulunduğu anımsatılan açıklamada, "Bu taahhütler, Komisyon tarafından belirlenen rekabet kaygılarını tam olarak ele almaktadır." ifadesi kullanıldı.

ITA, 75 yıllık Alitalia hava yolunun kapanmasının ardından 2021'de kurulmuştu. Lufthansa, geçen yıl bütün kontrolü İtalya Ekonomi Bakanlığı'nda olan ITA'nın yüzde 41 hissesini 325 milyon euroya satın almayı planladığını açıklamıştı. AB Komisyonu, ocak ayında ITA-Lufthansa anlaşmasını değerlendirmek üzere rekabet soruşturması başlatmıştı.

Rusya'da Benzin İhracatına Yasak Adımı

Rusya Federal Rekabet Servisi (FAS) tarafından yapılan yazılı açıklamada, benzin ihracat yasağının, yüksek talep yaşanan dönemlerde iç piyasadaki durumu daha istikrarlı hale getirdiği belirtildi.

Yasağın, rafinerilerdeki planlanmış bakım süreçlerinde yaşanan fiyat dalgalanmalarını da azalttığına işaret edilen açıklamada, "FAS, 1 Ağustos'tan itibaren benzine yönelik yasağın tekrar yürürlüğe girmesini desteklemektedir" ifadesi kullanıldı. Rus hükümeti, benzin ihracatını 1 Mart'ta yasaklamış, ardından Avrasya Ekonomik Birliği ülkeleri dahil çeşitli ülkelere ihracata muafiyet getirmişti.

Chelsea Yeni Bir Krizle Karşı Karşıya

Rusya'nın Ukrayna'ya saldırısı sonrasında oligarklara uygulanan yaptırımlar dolayısıyla kriz yaşayan İngiltere futbolunun marka kulüplerinden Chelsea şimdi de ABD'li sahibinin riskli borçları nedeniyle yeni bir krizin eşiğinde. Chelsea'nin sahibi ABD'li Clearlake Capital Group 10 milyar dolarlık riskli bir borç bakiyesi taşıyor.

Fon son dönemde Chelsea'nin kendini kanıtlamamış oyunculara yüklü kontratlar vermesi nedeniyle eleştirilerin hedefindeydi. Bununla birlikte esas riskin fonun temel operasyonlarındaki bazı soru işaretlerinden kaynaklandığı görüldü. ABD'de devam eden sıkılaşma döngüsü de bu tür varlıkların birçoğu üzerinde ağır bir faiz yükü oluşturuyor.

Tüm bu durum şirketin zor duruma girmesine neden oldu. Haziran sonunda derlenen verilere göre, portföy şirketleri arasında en az 10 milyar dolar ile en fazla sıkıntılı borcu olan firma Clearlake olarak öne çıkıyor.

AB'den Çinli Ucuz Online Ürünlerine Gümrük Vergisi

Avrupa Birliği (AB), Temu, Shein ve AliExpress gibi Çinli online perakendecilerden satın alınan ucuz mallara gümrük vergisi getirmeyi planlıyor.

Financial Times'ta yer alan ve konuya yakın kaynaklara dayandırılan habere göre, Avrupa Komisyonu bu ayın ilerleyen zamanlarında ürünlerin gümrük vergisinden muaf olarak satın alınabileceği mevcut 150 euro (161 dolar) sınırının kaldırılmasını önerecek.

Mevcut AB düzenlemeleri uyarınca, AB üyesi olmayan bir ülkeden internet üzerinden satın alınan ürünlerin değeri 150 euronun altındaysa gümrük vergisine tabi tutulmuyor.

ABD'de Shein ve Temu'yu eleştirenler, rakiplerini alt etmek ve ürünlerinin gümrük denetiminden kaçınmak için ithalat vergisi muafiyetini kullandıklarından şikâyetçi oldular.

LOJİSTİK GELİŞMELER

Türkiye, 100 Milyar Dolarlık Lojistik Pazarıyla 11. Sırada

2023 verilerine göre 50 ülkenin değerlendirildiği "Agility Gelişmekte Olan Piyasalar Lojistik Endeksi"nde Türkiye, lojistik alanında 11. sırada yer aldı. Türkiye, "yurt içi ve yurt dışı fırsatları ve dijital hazırlık" kriterlerinde de yüksek puanlar aldı.

"Lojistik Pazar Görünümü Türkiye 2024" raporuna göre, Türkiye, lojistik sektöründeki potansiyelini kapsamlı bir şekilde ortaya koyarak Avrupa, Asya ve Orta Doğu'daki yatırımcıları cezbetmeyi hedefliyor.

Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi işbirliğiyle Cushman & Wakefield |TR International tarafından potansiyel yatırımcılara Türkiye'nin lojistik sektörü hakkında derinlemesine bilgi sunma amacıyla "Lojistik Pazar Görünümü Türkiye 2024" başlıklı rapor hazırlandı.

Tuapse Limanında Dikkat Edilmesi Talep Edilen Hususlar

Krasnodar Başkonsolosluğu Ticaret Ataşeliği tarafından Tuapse Deniz Ticaret Limanı yetkililerince, Türkiye'den limana gelen yüklerin elleçlenmesine ilişkin işlem sürelerinin kısaltılması amacıyla birtakım öneriler bildirildi:

- Gemilerin Tuapse Limanı'na vardığında engelsiz olarak boşaltılması için gemideki araçların, römorkların, yarı römorkların ve soğutmalı bojilerin araç tipine göre ayrılarak Ro-Ro gemisine yüklenmesinin sağlanması
- İthal transit yükü taşıyan araçların alt güverteye, yaş meyve-sebze yükü taşıyan soğutmalı araçların ise üst güverteye yerleştirilmesine özen gösterilmesi
- Gemilerin varış limanında en kısa sürede boşaltılması için gemideki araçların çekicisinin ön tarafta geminin çıkışına doğru durmasına özel gösterilmesi
- Taşınan yük için gümrük tanımlama araçlarının (mühürler) ve yük beraberindeki nakliye belgelerinin özdeşliğinin sağlanması

- Taşınan yük için yük ve nakliye belgelerinin doğru ve uygun şekilde düzenlenmesinin sağlanması
- Geminin Türk limanından ayrılmadan önce, Rusya Federasyonu gümrük idaresine her gemiye yüklenen yük ile ilgili bir paket yük belgesinin önceden (ön teslim alma) ibraz edilmesinin sağlanması
- Rusya'ya gidecek geminin yüklenmesinden önce sürücülerin ilgili kategoride geçerli uluslararası sürücü belgesine ve Rusya Federasyonu'nun karayollarında serbestçe hareket etme hakkı veren bir izin geçiş belgesine (Dozvola) sahip olmasının sağlanması
- Tuapse Limanı'na gidecek ve daha sonra Rusya Federasyonu karayolları ile taşınacak büyük boy yükler gemiye alınırken Rus alıcılardan, bu tür büyük yüklerin RF karayollarında taşınması için izin belgelerinin önceden hazırlanarak varış limanına ibraz edilmesi hususunun talep edilmesi

MEVZUAT VE SEKTÖREL POLİTİKALAR ŞUBESİ

sektorelpolitikalar@tim.org.tr